

Előzetési árak:
 helyben, vagy postán küldve:
 Égész évre . . . 10 frt — kr.
 Félévre . . . 5 „ — „
 Negyedévre . . . 2 „ 50 „
 Egy hóra . . . 1 „ — „
 Egyos szám 4 kr.

A lap szemléi részét illető minden köz-
 emény a szerkesztőségbe (Főter 1828. sz.)
 barmentre küldendő.

Előzetési helyben:
 Telegdi K. Lajos könyvkereskedésében
 és a kiadóhivatalban (Főter 1828. sz.)
 alatt.)

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KOZLÓNYA.

MEGJELEN NAPONKINT PÉNTEK ÉS VASARNAP KIVÉTELEVEL.

Hirdetési díj:
 Négy hasábos petit sorost 5 kr. Nagyból
 terjedelmű a többzori hirdetések alká-
 szerint jutányos áron vétetnek fel. Helyg-
 díj minden külön bejelölésért 30 kr.

Hirdetést vagy reklámot magában foglaló
 újsónapság ára 50 kr.

Nyitási költségek minden petit sor
 50 krajczár.

Hirdetések fölvetésnek a szerkesztősé-
 gen és kiadóhivatalban. Főter 1828. sz.
 alatt.)

Kéziratok nem adnak vissza.

Haláltusa.

(Ol.) Mint a gyarló ember, ki éle-
 téhez szívósan ragaszkodik, hogy a hal-
 lal el ne ragadjon, mert fél, hogy az örök-
 ké való Isten ítélőszéke előtt állandó maj-
 dan, elkövetett gonoszágaiért méltó
 büntetését veszi, úgy trémázott egy nem-
 zet akarta előtt egy az Istennek külön-
 sös kegyelméből kinevezett őrtest: a
 magyar klérus és annak dróton diri-
 gált sallengja: az ultramultán bijouk.
 Szegény ultramontán bijouk! Ne
 sujtsd dicső, nagy nemzet őket. — Bo-
 csásd meg nekik, miként Isten bocsát
 meg minden érdemtelennek; haladj
 Krisztus szavával: »Ne bánts, hisz nem
 tudja mit cselekszik!

Ők ártatlanok, vakok, süketek és hal-
 lóképességek a klérus szabályozza, egy
 a fejökbe jól beékelt drót segítségével,
 a melylyel egytuttal szájukba helyezi
 a szót, az ő saját szavát.
 Azokkal tehát leszámoltunk.
 De nem számoltunk le a klérussal,
 ki örömtüzeket gyújtat most a vakok, a
 süketek, a némák között és megparan-
 csolja azoknak, hogy már ne imádkozza-
 nak többé, mert már nincs szükség az
 imádságukra.

Mi jóakarólag figyelmeztetjük a klé-
 rust, hogy nagyon korai volt hivi köz-
 zé bocsátani az imádságtól felbuzdító
 ukázt.
 Főtisztelendő klérus! Sajnáljuk, —
 hogy oly korán fuvattolt le, mert még
 nem vagyunk a tett helyén: Hamu alatt
 ég még a parázs! És ez a parázs csak
 lassan gyújt, de a lángot nagyon sokáig
 bírja tartani.

Sajnáljuk őszintén a katolikus pap-
 ságot, hogy önhittségében azt tételezi fel
 a magyar nemzetéről, miszerint port vet-
 het annak szemé közé; hogy elhitetheti
 vele azt, hogy nem is a 19. század
 végén vagyunk, hanem Luther idejében,
 mikor a még elkövetendő bűnért is, —
 jócska adag piczulaként lehetett bocsá-
 sát kapni az Istentől, a pápa ő szent-
 sége kegyes közvetítése útján.
 Őszintén sajnáljuk a katolikus klé-
 rust, ha abban a hiszemenben van, hogy
 még hiviével is sikerült volna elhitetni,

A „DEBRECZEN” TÁRCZAJA.

Cseberből — kádba.

(A »Vár és kunyhó« paródiája.)

Ritka szép nyári este volt. A pajkos hold-
 sugarak tünder-táncot jártak a báró Eörfalvy
 kastély badog-fedelén.
 Egyszerre a park végéről furulyaszó
 sirt fel.
 Kis vártatva megnyílt a kastély kertre
 nyíló ajtaja s kilépett rajta maga a báró kis-
 asszony: Katicza.
 Könnyed, nesztelen léptekkel sietett vég-
 gig a kert porondos utain — a furulyaszó irá-
 nyában.
 Néha megessett, hogy az utról menekülő
 varangyos béka megzörgette a füvet, vagy a
 denevér csaknem arczának repült, olyankor
 összeresztet s még jobban sietett.
 Az a furulyaszó pedig olyan hivatgatón,
 olyan csalogatón hangzott az éj magasztos
 esendijében.
 Végre odaért Katicza, a honnan a furulya-
 szó hangzott. Óriási nyárfa alatt friss sarjuval
 beszórt fűgyn heverészett, fel könyökére tá-
 maszkodva Jancsi, a báró egyik juhász le-
 genye.
 Amint meglátta a feléje közeledő Kati-
 czát, abba hagyta a nótát s furulyáját szür-
 ujjába dugva, felállt.
 — Csak maradj fekvé, Jancsi lelkem, ne
 fáradj magad.
 — Nem nagy fáradság, Kati lelkem.
 — Haragszol?
 — Nem tom mir.

hogy a magyar nemzet fejlődését, előre-
 haladását, csupán vallásos érületből te-
 sző egy pillanatra lehetetlen.
 Egy »pillanatra« mondjuk, mert erő-
 sen meg vagyunk győződve róla, hogy
 csakhamar utat tör magának a pillanatra
 megszorított áram, hogy papon, püs-
 pökön keresztül-kasul mosson magának
 szabad medret.

Akkor aztán már hiába változnak
 ők át vakbuzgó néppé és mi papokká
 püspökké, pápáká, hogy aztán az ő
 piczulájukért, mázsás bűnök üdvezítésé-
 re — az Istentől könyörületet esdjünk.
 Most még a piczula csengése az ő
 zsolozsmájuk, de nem adunk nekik egy
 évtizednél többet, hogy még a piczula
 pengésénél is edesebb lesz az elkesere-
 redett nép esetleges kegyelme.

A közel napokban lefolyt: kból tet-
 szik ki — sajnos, hogy nemzetünk most
 még csak fejlődni kezd, a felvilágosodás-
 nak csak első és homályos sugarát ér-
 zzi, hogy még nincs ottan, — abban a
 stádiumban, a mikor az ámitás, a ba-
 bona — mert nem mondhatjuk azt val-
 lásnak, mert vétkesnek Isten ellen —
 kellő erélylyel kiküszöböltessek örökre
 sferánkból, mert van még elég hatalma
 a papi taktikának.

Térdet hajt a magyar főuri kaszt a
 sötétség serege előtt; egy oly sereg előtt,
 ki hivatva volna templomba járni és imá-
 dogni azokért, kik azt nem teszik, nem
 pedig parlamentbe járni és politizálni;
 oly sereg előtt, ki azt meri mondani, —
 hogy a magyar állam, az az állam, mely
 javadalmakat ad nekik, erkölcselenné,
 elégedetlenné teszi népét, mikor ők
 minden nemzet erkölcselenségének és
 elégedetlenségének erjesztői.

Nézünk csak azokba a modern ál-
 lamokba csak egy pillanatra is és már
 is észrevehetjük, hogy ott béke van. De
 miért? Mert nincsen reverendába bujtat-
 tott bacillus!

Türelem. Nincs oly bacillus, mely
 bisonyos foku hévnek örökre ellent tud-
 jon állani.

Magunk is — nyiltan bevalljuk —
 oda állanánk ahoz az apparatushoz, mely
 a bacillusok vesztére a kellő közeget
 megteremt; de minek, mikor már az

— Hogy olyan sokáig vártalak.
 — Haragszik a . . .
 — No ne mondj semmit, mert megint
 olyan csunyat találsz mondani, mint tegnap
 este, akkor aztán majd megint megharagszom.
 Furulyázz egyet.

Leültek a gypégyra, Katicza ráhajtott
 fejét Jancsinak a vállára, Jancsi pedig elő-
 vette a furulyát a szürüjjéből s rákezdte kér-
 dezés nélkül a Katicza nótáját:

»Letartották már a rétet. . .«

A mélabus hangok átreztek a park év-
 százas fái mellett, fel egészen a kastélyig.
 Erre ismét megnyílt a kastély kertre nyíló aj-
 taja s kilépett rajta maga a báró.

Nesztelen léptekkel sietett ő is a furulya-
 szó irányában, óvatosan a hátuk megé került s
 hozzá lapult a vadgesztenye törzséhez.

Katicza pedig hallgatta azokat a lágy,
 keseregő hangokat — úgy sirt, úgy zokogott tőle.

Mikor aztán vége volt a nótának, maga-
 hoz ölelte a legény s borjuszájú, lobogós ing-
 ujjával letörölte a ragyogó könnyecsképeket.

— Na, Jancsi lelkem, most meg egy vigat.
 — Egy csokért.
 — Jancsi?!
 — He?
 — Itt hagylak.
 — Majd lejössz holnap este.
 — Ha még egyszer csókot kérsz, nem
 jövök le többet soha.
 — Nem is szeretsz te engem.
 — Szeretlek, de addig nem csókollak
 meg, míg valami hőstettet nem viszesz véghez.

egész jelenlegi létük csak haláltusa és
 mostani csekély dicsőségük, az élet utol-
 ső, homályos fellobban sugara.
 Ők maguk legjobban tudják, hogy
 — derü után boru jó.

Vay Miklós báró koronaőr, a fő-
 rendház elnöke, tegnap hajnalban meghalt. Ál-
 lamférfiaink nesztora dőlt ki vele, a ki együtt
 született a századdal s részvett minden fá-
 zisában annak a nagy munkának, a melylyel a
 magyar nemzet hat-hét évtizeden keresztül
 középkori elmaradottságából a XIX. század
 nivójára küzdötte fel magát, egyben megerő-
 sítvén nemzeti és állami létének biztosíté-
 kát is.

Nem a legnagyobbak, de a legizababbak,
 nem a legfényesebbek, de a leghasznosabbak
 közül való volt. Már a huszti évek elején lé-
 pett a közpályára, mint Zemplénvármegye al-
 jegyzője kezdvén meg világi, s mint a duna-
 melléki ref. egyházkerület tanácsbírája, egyházi
 szereplését.

Azóta hatvan éven keresztül híven meg-
 osztotta szerzetét, buzgalmát és munkáját há-
 zája és egyháza között. Hű és igazfial volt
 mind a kettőnek, egyformán szolgálta mind a
 kettőt, s az egyiknek tartozó kötelezettségeket a
 másiknak tartozó kötelezettségekkel teljes há-
 róniába tudta hozni. A házája is, egyháza is
 halás volt miatta, egymásután ruháztán fel őt
 mindama tisztségekkel, a melyek a munkához
 dízt, a kötelezettségekhez társadalmi kitüntetést
 csatolnak.

Nem kereste a méltóságokat, de viselni
 tudta, s elete végéig megmaradt annak, a mi-
 nek pályája kezdetén megindult, igazi magyar
 főurnak, a kiből a történelmi érzék és a szabad-
 elvűség, a legitimitás tisztelete s a nemzeti ér-
 zés szerencsés összhangban tudnak egymáshoz
 simulni, sőt egybeolvadni. Sohasem volt
 sülkü és sohasem volt forradalmár. Hazafi
 volt mindig, legjobb meggyőződése szerint, a
 melyet híven követett akkor is, ha az udvar-
 ral, akkor is, ha a népszerű áramlatokkal kel-
 lett szembeállania.

Igaz ember volt és magyar ember volt. S
 mikor im elete, melyet a Gondviselés hszura
 mért, 92 éves volt, csöndesen kilobbant, kopor-
 sója a könyvet is, a korszort is bizony meg-
 érdemli. Béke hamvaira!

BELFÖLD.

Az első pénztári negyed. A pénz-
 ügyminisztérium közzé tette a január-márzi-
 usi negyed bruttó bevételeiről és kiadásairól
 szóló kimutatást. — A bevételek összlege
 106,206,125 forint 64 krajczár, tehát az 1893.
 január-márziusi 100,130,035 forint 55 1/2 kraj-
 czáros bevétellel szemben 6,076,089 forint
 48 1/2 krajczárral több. A kiadások 126,362,801

— Na hát, ide azzal a csókkal, mert már
 vittem.
 — Mit, lelkem Jancsi, kedves Jancsim
 mit?
 — Ugy bevertem a fejt lezignek, meg a
 két fiának, hogy meg törvénybe is akartak
 vinni . . . de oszt loptam nekik két barányt. . .
 attul oszt.
 — Ki az az Iezik?
 — Nem tudod? hát a Végigüres zsidó,
 a kocsmáros.
 — Jaj! Jancsi, nem csókollak meg, igen,
 ha párbajt vívtál volna.
 — Hogy kell azt?
 — Nem tudod?
 — Tudja a f . . .
 — Jancsi!
 — He?
 — Meglásd, hogy egyszer egy a szádra
 csapok, hogy megnelegeted . . . megint esu-
 nyát akartál mondani.
 — Akart a fe . . .
 — Jancsi!!!
 — He?
 — Addig fenyegetlek, míg egyszer csak-
 ugyan a szádra csapok.
 — En meg bekapom a kezéd.
 — Azt merd megtenni, meg is mondom
 tatanak, tata pedig a milyen lyagyas ember,
 párbajra hiv.
 — Azt tudom, hogy sok lova van a
 méltóságos urnak, de a fene tudja, hol van
 Párbaj, nem jártam én arra soha.
 — Jaj! Jancsi! Jancsi! Jaj!
 — Mi lelt?
 — Megint csunyat mondtál . . . többet
 sohase jövök le hozzád, Isten áldjon meg!

forint 71 krajczárt tesznek, összegük tehát a
 tavalyi 130,958,230 forint 27 krajczárnál
 4,594,428 forint 66 krajczárral kevesebb. Ehez
 képest a bruttó-méreg 10,671,518 forint 05
 1/2 krajczárral kedvezőbb.

**A polgári házasság és a romá-
 nok.** Metiánu Janos aradi görög kath. püspök
 Aradra érkezése után bankettet rendezett, a
 melyen vendégeinek örömmel jelentette be,
 hogy a főrendház elvetette a polgári házasa-
 ságról szóló javaslatot. Ezt a nyilatkozatot a
 románok óriási tujongással, bősziüt éljen kiál-
 tásokkal fogadták és kijelentették, hogy ez
 annyit tesz, hogy a magyar főrendek beláták
 végre, hogy Magyarország nem állhat fenn a
 nemzetiségek nélkül s ezért vetették el a ja-
 vaslatot.

A főrendház üzenete, melylyel
 közli, hogy a házasságról szóló törvényja-
 vaslatot általánosságban sem fogadta el, már
 áterkezett a képviselőházhoz. A kormány a
 szabadelvű pártnak ma este tartandó értekez-
 letén fogja jelezni álláspontját a nuncium te-
 kintetében. A képviselőház szerdai ülésén min-
 denestre megkezdik az állami anyakönyvek-
 ről szóló törvényjavaslat tárgyalását; a főren-
 diház üzenetének tárgyalását azonban csütör-
 tőkre, máju- 17-ére fogják kitűzni. — Bizton
 várható, hogy ez üzenet illetőleg a képviselő-
 ház előbbi határozatának, fentartása felett, vita
 fog kifejlődni.

Lázadó oláhok. Kolozsvár, május 12.
 A Gyalu és Fenes közt összegyűlt több száz
 oláhhoz ma ismét sokan csatlakoztak, a fel-
 szaporodott tömeg nem akar eloszlni. Az
 oláhok fenyegető állást fognak el. Egy csapat
 csendőrség és katonaság vonult ki Gyalura.
 Lázítás miatt elfogtak három papot. Bancziu
 Lariu fiatal papnál kéziratban nyílt lazársra
 szólító felhívást találtak kétszáz aláírással,
 továbbá gyanus sürgönyöket. A fegyveres erő
 künn tartózkodik Gyaluban és Fenesen.

KÜLFÖLD.

A sajtószabadság Ausztriában.
 A Kossuth-gyász napjaiban egy prágai hétfői
 újság Kossuth Lajosról cikket irt, többi lap-
 társaival ellentétben igazságosan méltatta nagy
 halotunk működését. Az ügyesség perbe fogta
 ezért a lap szerkesztőjét, Kuh Oskart. A bi-
 róság 50 forint pénzbírságra és az 500 fo-
 rintos kauczió elvesztésére ítélte a szerkesz-
 tőt, aki meg merte mondani az igazat Kossuth
 pályájáról.

Vilmos császár párbaja. Kétség-
 kívül a világtörténet legerdekesebb párbaja
 lett volna az, a melyet a párisi Matin lelep-
 telzett; a legerdekesebb lett volna tudniillik,
 ha megtörtént volna. Nagy feltűnést keltett
 1891-ben a német császárnak egy erfurti ka-
 tonai lakomán mondott felkészöntője, melyben
 k o r z i k a i p a r v e n ü - nek nevezte a nagy

— Ne menj már te.
 — Megyek, — minek mondtál csunyat.
 — Nem is szeretted te engem, csak esa-
 logattál. Soha meg sem csókoltál, még csak
 zsebbevaló keszkenőt se adtál, — hát mico-
 da szerelem az ilyen. Látod, a ti szógatók,
 Ju'csa, nem szereted, mégis már két zsebbe-
 valót adtál, meg minden vasárnap reggel köt
 a kalapom mellé egy rozmaring bokréta!
 — Nesze, Jancsi lelkem, itt a zsebben-
 dóm, hát miért nem mondtad hamarabb, ad-
 tam volna én tizenkettőt is.
 — Hidd meg, kedves Jancsim, nagyon
 szeretlek téged, — pedig mi nem lehetünk
 egymásé . . . de én inkább meghalok, mert
 nem tudok nélkül'ed élni.
 Ráborult a legény széles vállára s köny-
 nyei megadult, mint a záporosó.
 — Kedves Jancsim, haljunk meg együtt,
 meghagyom majd a végrendeletemben, hogy
 egymás mellé temessenek hennünket. . .
 — Ejnye, Kati, de összezártad a köny-
 nyeiddel az új pruszlikomat.
 De Katicza nem hallott semmit s tovább
 omlott a könyv abból a két tengerké forrás-
 ból a Jancsi új pruszlikójára.
 — Meghagyom, hogy a te sírodra szo-
 moru fűzfát ültessenek, az enyémrre meg bo-
 rostyánt. Az én poromból nőtt borostyán
 majd atőle a te poromból nőtt szomorú
 fűzfát s legalább a halál után egyesülünk. . .
 Oh! be szép lesz az Jancsi. . .
 — Mit érünk vele, ha mi nem fog-
 juk látni
 *
 Másnap elvitte a tatája Katiczát, Arva-
 megyébe, a nagymamájához.

üzlet.
 ajánlom.
 személyesen
 hogy a leg-
 nyos árban
 több számi-
 Elnyös árban
 bevásárlási női divat és
 gyermek kalap üzlet.
 LÁNE
 ma.
 ber János
 en.
 894.
 M.
 ruha
 főpostá-
 en.
 arakon
 14 frtig.
 22 frtig.
 19 frtig.
 34 frtig.
 12 frtig.
 40 frtig.
 25 frtig.
 16 frtig.
 8 frtig.
 15 frtig.
 30 frtig.
 gy, hogy
 is visszaadatik.
 és I-ső emelet.
 Raktárak:
 Nagyvárad,
 Zágráb,
 Serajevo,
 Nis,
 Triest,
 Belgrád,
 szabással, jól
 állításon.

Napoleon. Napoleon Viktor herceg — a Matin leleplezése szerint — akkor lovagias eléptelét akart kérni ezért a mondásért a német császártól. Canrobert marsal és Du Barail tábornok voltak a herceg segédei, de a kihívásból semmi sem lett, mert időközben a császár kívánságára közzétették a beszéd hivatalos szövegét, a melyben már korzikai hőditől volt szó.

A politikai helyzethez.

Bécs, május 12.

A király ma délben kihallgatáson fogadta Wekerle Sándor miniszterelnököt. Az audiencia másfél óráig tartott.

A király biztosította Wekerle-t, hogy bizalma a kabinet iránt és elhatározása a polgári házaságról szóló javaslatot illetően nem változott meg. A korona erősen ragaszkodik ahhoz az engedélyhez, amelyet a javaslat előterjesztésére megadott.

A kihallgatás meggyőzte a miniszterelnököt arról, hogy az udvari méltóságok minden befolyástól mentes, saját elhatározásukból szavaztak a törvényjavaslat ellen, de a főrendiház legközelebbi döntésekor nem fognak megjelenni s így a polgári házaságról szóló törvényjavaslat elfogadása biztosítva van. A miniszterelnök egyuttal előterjesztést tett a királynak a delegációk összehívása dolgában is.

Wekerle az esteli vonattal visszautazott Budapestre.

Az Österreichische Volkszeitung azt írja, hogy Wekerle a legteljesebb diadallal távozott a kihallgatásról. A király elfogadta a miniszterelnök előterjesztését az új főrendek kinevezéséről.

A Burgból gróf Kálnoky külügyminiszterhez hajtattak a miniszterelnök. Hosszasabb tanácskozások a miniszterek és találkozásuk következménye valószínűleg gróf Cziráky Béla osztályfőnök lemondása lesz.

Plener pénzügyminiszterrel a valutajavaslatokról és a delegációk tárgyalásairól konferált Wekerle.

A delegációk első ülése június 11-én lesz.

Osztrák előkelő politikuskok, akikkel Wekerle miniszterelnök a kihallgatás után találkozott, azt beszélik, hogy a miniszterelnök teljes elégtelést tért vissza a királytól. Wekerle jókedvűen mondotta ismerőseinek, hogy most már biztosra van a javaslat sorsa.

A főrendiház még e hónap 21-én tárgyalás alá veszi a képviselőház újabb üzenetét.

A felhivatalos Budapest Correspondenz a következőket írja a helyzetről:

Bécsből táviratozzák lapunknak: Wekerle miniszterelnök, akit ma ő felsége másfélórás kihallgatáson fogadott, aki azután a nap folyamán hosszabban értekezett gróf Kálnoky külügyminiszterrel, ma este Dánosra visszautazott. Most már biztosra vehető, hogy az a roppant izgatottság, amelyet a főren-

Katicza gyakran irt levelet. Levelei vidámak voltak, — úgy látszott, elfeledte már Jancsit.

Egy nap a báró egy vastag, ötpécés levelet kapott Árva megyéből. A levelet anyja írta, vékony reszketeg vonásaival.

A levélben ez volt:

„Olvasd el a mellékelt naplót s gyere rögtön. Szeretők Anyád.”

Báró Eörfalvy csengetett s a belépő inasnak megparancsolta, hogy fogasson be.

Felvette a naplót s olvasni kezdte:

Aug. 24. Szemben tűz, mozdulatában erő, széles vallára göndör fürtök omlanak alá...

Ah! ilyenek álmodtam én a férfit álmaimban. És, óh! mennyi boldogság! ma végre beszélhettem vele. Közvetlen a kert alatt őrizte a nyáját és én oda mentem hozzá. Igaz, hogy én tótul nem tudok, ő meg magyarul, ... de a szerelem nyelve az egész világon egy.

„Igen, én a szerelem nyelvén beszélek hozzá, — megcsókoltam. Elpirulok, ha rá gondolok, de boldog vagyok...”

Aug. 25.

A szerelem mennyországának hetedik egéből egyszerre buktam a családás poklába.

Ah! Meg kell halnom, Jano nem szeret engem, nem szerethet, mert völgyény. Anka fogja elvenni — egyik cselédünket.

Adj erőt, oh hatalmas Isten, hogy legyen bátorságom meghalni.

Báró Eörfalvy letette a naplót s nagyot kacagott.

— Na én ugyan megjártam.

Elviszem a lányom hazulról, mert bele szeret egy magyar leányba, ott meg beleszeret egy tóth Janóba, igazán cseberből kádba estem. Hanem, nagy hatalma van annak a szerelemnek mégis, mely egy tót leányból ideált alkot, pedig:

Kása nem etel,
Tót nem ember.

Tar Zoltán.

ház szavazása egész Magyarországon. sőt Magyarországon kívül is kellett, igen rövid idő múlva csillapulni fog, mivel biztos kiállítás van arra, hogy a főrendiház nem fog másodszer is ellenszegülni a nemzet törvényes képviselő világosan kifejezett akaratának.

A képviselőház az allami anyakönyvekről szóló törvényjavaslat szerdán kezdődő tárgyalásának felbeszárításával csütörtökön, május 17-én fogja tárgyalni a főrendiház üzenetét és rövid vita után lehetőleg még impozánsabb többséggel fog sorompóba lépni a kötelező polgári házasság mellett, úgy hogy a főrendiház már május 23-án újra megkezdheti a tanácskozást a kormány javaslata fellett. A helyzet akkor mégis csak másként fog alakulni a főrendiházban, mint ahogyan legutóbb alakult. Egyesenes nevétség azoknak állítása, akik most egészen kétségbeesve azt mondják, hogy a főrendiház a házszabályok értelmében a már egyszer leszavazott javaslatot ezen ülészakban nem tárgyalhatja többé. Erről komolyan szó sem lehet, hiszen több precedens az ellenkezőjét bizonyítja. A házszabályok illető intézkedése kizárólag a főrendiház kezdeményezéséből eredő indítványokra vonatkozik.

Wekerle Sándor miniszterelnök a szabadlú pártnak kedden tartandó értekezletén fontos nyilatkozatokat fog tenni.

Egyházi átok. A tavaly oly nagy port vert ügynek most van a folytatása, de semmi esetre sem befejezése. Pituk Bela annak idején hazafiatlanság vádját emelte Pável Mihály nagyváradi görögkeleti püspök ellen, szemere vetette, hogy sérti a törvényt, a magyarságot elnyomja, a magyar iskolákat és községeket erőszakosan eloiáhojsítja. Az ügygel akkor az egész magyar sajtó foglalkozott és minden egyes lap elítélte Pável hazafiatlan működését. A püspök végre is nem tudott a szökőmondas elől szabadulni s a nagyváradi magyarság már a „palotáját is szétrombolta”, tehát nem tehetett egyebet, minthogy vizsgálatot kért maga ellen a kultuszminiszteriumnál. Ez a vizsgálat természetesen rendben talált mindent, s az országos ügyek elfeledteték a lapokkal Pituk leleplezését, a bit különben Pável állását megfosztott és 300 frttal nyugdíjazott. A szegény pap tanításból eldegelt Aradon és véres verejtékek kereszte kerényerét, csak azért, mert román létere magyar hazafi volt. Most újabb fordulatot vett Pituk ügye. Pável Mihály püspök ugyanis Pitukot exkommunikálta s megvonata tőle azt a 300 frt nyugdíját, a melyből a szegény pap életét tengette. Mi indíthatta erre az oláh püspököt? A főrendiház szavazata, vagy a kolozsvári események? Mindenesetre érdekes, hogy a püspök urnak most jutott eszébe Pituk Belát felfüggeszteni. A felfüggesztő leirat így hangzik: „Mint a ki egyházunk ellen nyíltan támadt, kirekesztjük egyházmegyénk papjai közül, eltiltjuk őt örökke papmunkájának gyakorlásától, megvonjuk tőle eddig élvezett 300 frt nyugdíját, mindaddig, míg a vadlott magához nem tér és igazi üdvös bűnbánás által meg nem térül, az exkommunikáció felfüggesztését, melynek teljesítésére IX. Pius pápa 1869. október 12-ről kelt apostoli sedisénél fogva csakis a pápa jogosult. Aláírva: Pável Colacu (Pável püspök) Joannu Citoralescu netariu consistoriacu (Citoralescu János, szentszéki jegyző.) Pituk Bela ez ellen a pápához felebbezett.

Határidő-naptár.

Találkozó szerdán és szombaton d. u. a Gönczy-egyesület Otthonában.

Sótahangverseny a Margit-fürdőben minden vasárnap d. u.

Munka-tanítás a kézügyesítő egyesület iskolai műhelyében, szerdán és szombaton d. u. 3-5 óráig.

Május 16. Hajdúvármegye közgyűlése.

Május 19. Gazdász-majális a nagyerdei vígadóban.

Május 19. Az ács ifjuság táncvigalma a Margit-fürdőben.

Május 26. Hittanhanglatók nyári táncvigalma a nagyerdei vígadóban.

Május 27. A kaszinó rendkívüli közgyűlése. D. e. 10 ó.

Június 2. A depr. könyvnyomdászok júniálisa a Margit-fürdő tánctermében.

Jan. 2. Joghallgatók nyári táncvigalma a nagyerdei vígadóban.

Jan. 3. A függetlenségi kör táncvigalma a Margit-fürdőben.

Jan. 24. Lódiázás a nagyerdőn.

Ujdonságok.

Képviselői beszámoló.

Szinay Gyula, lapunk főszerkesztője, H.-Böszörmény város orsz. gyűl. képviselője, tegnap d. e. tartotta beszámoló beszédét választói előtt. Addig is, míg H.-Böszörményi levezetőkől kimerítőbb tudósítást kaphatnánk, röviden a következőkben emléksünk meg a beszámolóiról: Szinay Gyula tegnap reggel 7 órakor érkezett H.-Böszörménybe. A vasuti állomásnál több ezer főre menő népsokaság fogadta s midőn a szeretett képviselő a vasuti kocsiból kilépett, riadó éljenzés hangzott föl. Az éljenzés lecsillapultával U z o n y i Péter pártelnök mondott meleg hangú üdvözlő

beszédet, biztosítván a képviselőt választóinak törhetetlen ragaszkodásáról. Szinay Gyula köszönő szavai után megindult az impozáns menet a városba.

A képviselő a város díszes fogatán foglalt helyet, melyet a polgármester nagy előzékenységgel bocsátott rendelkezésére. Egyáltalában nemcsak a függetlenségi párt, de a városi hatóság is azon működött, hogy orsz. gyűl. képviselőjét a megillető díszszel fogadja Böszörmény.

Igy sikerült aztán olyan fényes fogadást rendezni, a minő még alig volt a szabad hajduk legelső és legnagyobb városában. A képviselő kocsija után a fogatok hosszú sora következett, a menet élen pedig 150 lovasból álló bandérium haladt.

Az utcák on sorfalat álló nép folytonos éljenzése s lelkes ovációja közt érkezett a képviselő a függetlenségi kör helyiségébe, — képviselő a függetlenségi kör helyiségébe, — melynek tágas termei zsufolóság megteltek a párt oszlop tagjaival. Itt, a pártkör nevében, J ó s z a y János üdvözölte a képviselőt.

A délelőtti is'eni tszület után. a kerületház és a városháza között elterülő u. n. Kossuth-terén több ezer főnyi közönség gyűlt össze, mely a tágas teret egészen betöltötte.

D. e. 10 órakor küldöttség ment a képviselőért, kit U z o n y i Péter pártelnök fölkerelt, hogy tartsa meg beszámolóját.

Szinay Gyula az éljenző népsokaság közt megjelenvén, megkezdte beszámoló beszédét, mely tovább tartott egy óránál. A beszédet gyakori éljenzés szakította felbe.

A beszámoló ismertette a jelen országgyűlés kezdetétől megalkotott fontosabb törvényeket, az egyházi politikai javaslatok lényegeseit, kiterjedt a Szapary és Wekerle-kormányok magatartásának jellemzésére, kifejtve, hogy a kormány a nemzeti kívánatokkal szemben tehetetlen (budai honvéd-szobor leleplezése, Kossuth-kérdés stb.); ezen alapon és gyászvittekedésen nem segíthetünk mindaddig, míg a 67-es alap fönáll, azért a függetlenségi pártnak teljes erejéből kell törekednie ezen alap megváltoztatására.

Pár szóval jelezvén saját képviselői működését, megemlékezett az orsz. függetlenségi pártkörben dúlt viszályról s annak szerencsés kiegyenlítéséről.

Minden szem könnybe labadt, az éljenző ajkak elnémultak, midőn Kossuth elhunytáról emlékezett meg a kegyelet szavaival a képviselő.

Az a fájdalom, melyet a Kossuth elhunyt okozott, még most is sajog a szívekben!

A beszámoló beszéd elhangzása után Sz o l n o k i Gerzson ev. ref. s. lelkes mondott köszönetet a választók nevében a képviselőnek azért, hogy választóit meglátogatta s a politikai helyzetet felöllel beszámolóját megtartotta.

A délelőtti többi részét és a délutáni órákat látogatásokra fordította a képviselő este pedig látogatott bankett volt tiszteletére a függetlenségi pártkörben s számos pohárköszöntőben éltették a szeretett képviselőt, ki viszont válaszóikért emelt poharat.

Az első Kossuth emlék már készen van. Sió-Maros veszprémmegyei község készített el az ottani Kossuth Lajos szobrot. A község főterén fog állani az emlék, mely közadakozásból készült: egy jóniai izlésű kőoszlop, tetejében Kossuth őrcebe öntött mellszobrával. Leleplezése pár hét múlva lesz s a ünnepre nagy előkészületeket tesznek.

Ruttkayné elutazása. Ruttkayné urnó, Kossuth L. buza utazott vissza Turinba. A bucsuzáshoz megjelentek az Ambrozovics és Brázy családok. Jelen voltak továbbá dr. Basso, gróf Károlyi Gábor, Eötvös Károly, Hentaller Lajos és Horváth Ádám országgyűlési képviselők. Ruttkayné Milanóban kis pihenőt tartva, Turinba utazik, ahol ottani háztartását felosztja. Június végén véglegesen visszatér Budapestre.

A fumei dalosverseny. Fiumeba szombaton reggel érkezett meg a komáromi és egri dalosok, számszerint száztizenketten, közöttük tizenegy nő. Az állomáson a rendezőbizottság fogadta a vendégeket. Az utcákon óriás közönség gyűlt össze s a városba bevonuló kocsiakat evivakkal fogadta. Delután egy és egynek órák megérkeztek az első külföldönvonalat az országos dalosgyűlés részéről Lung György elnök, Siposs Antal alelnök, Ernei titkár, Goll pénztáros s Erkel Sándor karnagy, idős Ábrányi Kornél, Szederkényi Nándor, Boda Vilmos képviselő, Pecze István, Sagh József, Ország Sándor, Erkel Gyula, Aidinger pécsi polgármester, Lengyel Imre, Rózsaavölgyi Gyula tanácsos. Az érkezőket Ciotta polgármester fogadta. A városi zenekar a Rákóczi-induló játszotta. Az állomáson óriás tömeg verakozott s sorfalat képezett zászlók alatt a bevonuló dalosok körül. A nők az ablakból virágot szórtak, a többi öt vonat egymásután érkezett különösen a debreczeni dalosok a fogadók lelkesen. Delután a városháza tanácsrmében alakuló gyűlés volt, amelyen a jurty megválasztották. A legtöbb szavazatot kaptak: Berghoffer, a fumei dalos-egyesület elnöke, Erkel Gyula, Ábrányi Kornél, Angyal Armad, Goll János, Sagh József, Gaál Ferenc, Gobbi Alajos. Az Adamich-teren este hét órakor Ciotta polgármester ünnepesen fogadta a dalosokat s ma-

gyar nyelven üdvözölte, mint testvéreket. A fogadás után ismerkedési estély volt, amelyen közkívánatra a fumei magyar dalos-kör, a budai dalos-egyesület, a brassói dalos-kör enekelt.

Este a várost kivilágították. A Magyar Tengerpart szerkesztősége ünnep számot adott ki, amelynek első lapja József főherceg következő autogrammját tartalmazza:

Vadregényes havas bérceink alatt, Alföldünk kies síkságain fogadtak annyiszor hazafias dalaitok. Üdvözlöm viszhangjaikat magyar-tengerpartunk viruló gyöngyében.

József főherceg.

* Kossuth könyvtára. Kossuth Ferencz értesítette a napokban a nemzeti múzeum igazgatóját, hogy Kossuth Lajos könyvtára már átvethető. A múzeum részéről Fajérpatak László dr. könyvtári igazgató a napokban, valószínűleg szerdán, Turinba utazik s a könyvtárt átveszi. A múzeumban már felállították azokat a szekrényeket, melyekben a könyveket elhelyezik.

* Virág-bokrét a főhercegnek.

Ferencz Ferdinánd főherceg, ki tudvalevőleg a múlt napokban Kisjenőben József Ágost főherceg vendége volt, hol őzbakra vadászott, vadászati utjában N.-Zerinden is kereszttul utazott, hol is az ottani hölgyek szívélyes ovációkban részesítették, mely alkalommal városunk szülötte, B e k e Rózsiá kisasszony ki véletlenül ott épen rokonainál időzik, a főhercegnek virág-bokrétát nyújtott át, a mit ő fensége igen szívélyesen fogadott.

* Választás. Hajdu-Böszörményben, alrendőrkapitányá Kiss Ferenczet, Arvaszéki kiadóvá ifj. Uzonyi Pétert választották meg.

* Borzalmas járvány. Nem régebben hírt adtunk arról a borzalmas járványról, mely Nagy-Létán föllépett, s mely lázzal, nyak- és hátfájással kezdődött, 5-6 óra alatt kioltva az áldozat életét. Mint most jelenik, ez iszonyatos járvány megszűnt. A székiyhídi szolgabíró már hivatalosan is konstátatja a járvány megszűntét.

* Az elítölt újságíró. Lánch-Horvák Viktor, a „Debreczeni Ellenőr” volt munkatársa, kit rágalmaszban mondott ki vétkesnek a debreczeni esküdtszék (noha az, a mit irt, lényegében igaz volt), megkezdte 14 napra terjedő büntetését a debreczeni fogházban. Négy petit sorért (ennyi volt az inkriminált közlemény) bizony elég szigorú büntetés!

* Lövészet. A május 13-án tartott lövészet alkalmával díjat nyertek: leg több szeg-lövessel S z ü c s Károly 1 db 10 frankos aranyat, legjobb mely lövéssel B a u m Miksa 4 koronát, legtöbb körívessel F ü r s t Ödön 2 koronát. A tegnap tartott lövészet alkalmával díjat nyert: legtöbb körívessel S z ü c s Károly 2 koronát.

* Pünköszt. Már a német poéta is „legkedvesebb” ünnepnek nevezte pünköszt. Ebben a tekintetben noha izlésünk teljesen elűt a német izléstől, a magyar ember is egyetért vele, mert „piros” pünkösztnek nevezzi e szép ünnepet, melyet dalban is gyakran dicsőít. Ős időkől kezdve, midőn még pusztá rengeteg volt a nagyerdő, nem pedig pompás park, mint most, pünköszt második napján tizezrével kereste föl a nagyerdőt a debreczeni nép. Tegnap is így történt. Sőt már régen nem voltak pünköszt második napján a nagyerdőn annyian, mint tegnap. Már kora hajnalban megkezdődött a kivonulás, ekhós szekerem az erdőre; a helyi vasut vonatai is reggeltől estig szakadatlanul szállították a közönséget, úgy hogy a délutáni órákban egy talpalatnyi hely se maradt üresen. Pirok kedv ütötte föl tanóját az erdő zöld lombjai alatt. Mindenütt dal, zene hangzott, ropkák a tánczot, forgatták a kulacsot. Vidám mulatság zajától visszhangzott az erdő késő estig. Ez az igazi debreczeni népünnep, melyet nem rendezsenki, hol rendet nem kell tartani, mert a mi népünk a legvidámabb mulatság közben is meg tudja tartani a kellő határt. Pompás tavaszi idő kedvezett a népünnepnek, melynek sikere teljes volt s emléke sokáig föntmarad a mulatók szívében.

* Vívó-mesterek mérkőzése. Érdekes mérkőzés volt vasárnap d. u. 4 és 5 óra közt a Magit-fürdő dísztermében. Benedek Gyula és Kükemezey Árpád vívó-mesterek mutatták be ügyességüket az egybegyűlt közönségnek, melynek zömét katona-tisztek képezték. A kihívó Kükemezey Árpád, az ifju fővárosi vívó-mester volt, a kudarcot azonban ő szenvedte. Tagadhatatlan ugyan, hogy Kükemezey Árpád is igen ügyes vívó-mester s szép jövőt vár reá e pályán, de ma még nem mérkőzhet meg Benedek Gyulával, e régi győzött vívó-mesterrel. Benedek mind-a három téknél, könnyű szerral legyőzte Kükemezeyt. — Ugy a kardvívásnál, mint vitör-vívásnál valamint a mesteri vágásoknál nagy fölényvel győzött Benedek s az ifju vívó-mester kénytelen volt elősmerni az öreg mester elsőbbségét, a mi különben nem szégyen, mert az ifjabbnak az öreggebbtől tanulni mindig haszonnal jár. — Ugy tudjuk, hogy ezen érdekes mérkőzésnek folytatása is lesz b. Chappon Samu és Benedek közt.

* Hány hordó sör fogyott el a nagyerdőn? Régi szokás már az városunkban, hogy pünköszt második napját az erdőn töltik el. Persze ilyenkor zsufolásig megeleik a nagyerdei vígadó helyisége s boldog az, a ki egy pohár iriss sörhöz jut. Tegnap delután is

nagyszámú közönség fogadta a mit már maga az ismesebb, mint 167 hordó utantól esőig. Hogy hány a nagyerdőn, arról nem tudunk.

* Pünköszi csapás. A pünköszi ünnep mint az idén. A rendőrség dolga. Egy valamire van még a nádpálcát semmiféle gényességnek. Ez a verék volt, a hol egyik legény úgy hogy eszméletlenül vizsgálat most folyik ez.

* Lopás. Tótt volt, míg ellenben H e nem volt. Hegedűs is bele a változhatlan sor István csizmáját. T ő nem egyezett bele, hogy ilyen könnyű szerrel jár a rendőrségnek, a mely a kir: ügyes-szerű.

* Temető háború. rostanoczt társaisal e hatvanutcai temetőben össze rombolták a sírhököket is megcsönkítéség megbüntette a temető.

* A Telegdi-ügy. miatt néhány napig zárt volt a bíróság.

* Lakóházak. san felvállal egy építvebet lapunk kiadta.

* Lélekemelő. budapesti első leányházaiban a folyó hó első tétek le azon épülethez Teréz-köruton, három zattal emellett. Az a kipróbált közhazsnu veg a körülmény, hogy kes főváros vezérferia Markus József polgárm Erzsébet-város orsz Mezei Mór és dr. Mor más kitünőséggel egyikepelyt dr. Reich J d meg, kinek bevezető sz hozta a terembe Schv dr. Wittmann Mór tar évi, folyton erősbödő dekes beszédet. Az emzelme a legerősebb véde anek fenyegető rém anarchismus ellen. Az kiházasító egylet e net a boldogság terjesztése pályáját s gazdag mul meg szebb jövőért. A beillesztették a Róna kőszített művészi zárk kor általános nagy érd főváros polgármestere, tanácsos emelt szót. A tet mondott az egyesüben ezen kiváló közháért, a melynek parját.

A községiállatban eltő dalu tevékenységének őriz egy kis emléket, a ki 30-évvél ezelőtt, h a t ó s á g a n a k e budapesti léánykiházas tervezett felülvizsgálatnak jóváhagyás végett mel emlékszik erre, ma mag kikelt, az őszeme gyá, arasztotta jótékony és ezekre. — A saját munkássága a nagyobb sikereket ért konstátálni, hogy megvissza az egylet vezető s ama nagy közzgazdas az egylet betöltött s ívatva van. A polgárm lelkésedést kelették. Emondván úgy Gerlóc mint a többi jelen volt megjelenésért, a mind szép ünnepely véget e első volt a magyar há nősség elvén alapult, őrvend s az előkésnetet érdemel műk a nagy közönség figyeltékben megérdemli. (20

* A vörös-ker. megyei választmányi intézte a központi igaztető központi igaztető 28 §-a értelmében tesünek a nagytekintelé a következőkben.

Az évi rendes kszítés czéljából valasaprilis 19-én tartottólésünk 1894 májusmájus hó 17-én tartománynak képviselété Nagyságát és Dr. Var

— kik is szívesek vol jelenve: választmánygyei választmányunk 581 frt 93 kr. tett.

Tisztelettel jelen C-egei fiók választm

mint testvéreket. A stély volt, amelyen dalos-kör, a budai dalos-kör enekelt. Tottak. A Magyar ünnep számot a József főherceg talmazza: bérceink alatt, Alak annyiszor hazahangjait magyarában.

József főherceg. ara. Kossuth Fe a nemzeti mu ssuth Lajos könyv um részéről Fe ári igazgatór a tán, Turinba uta muzeumban már nyeket, melyek-

főhercegnek. ki tudvalevőleg en József Ágost zbakra vadászott. den is keresztül hólgyek szívelyes mely alkalommal zszika kisasszony nainál időzik, a nyújtott át, a en fogadott.

tu-Böszörményben: enczet, Arvaszéki alasztották meg. zany. Nem régiben zalmas járványról, s mely lázzal, dött, 5-6 óra tét. Mint most ny megszűnt. A h hivatalosan is ntét.

zró Lánch-Horai Ellenőr volt sban mondott ki dűszék (noha az t volt), megkezdte eset a debreczeni rt (ennyi volt az zony elég szigoru

13-án tartott lő- rtek: legtöbb szeg- b 10 frankos ara- B e u m M i k s a 4 F ü r s t Ö d ö n 2 övészet alkalmával zssel S z ü c s K a

a német poéta is nevezte pünköszt. zülésünk teljesen a magyar ember is pünkösztnek ne- et dalban is gyak- ezde, midőn még gyerdő, nem pedig pünköszt második lól a nagyerdő a gy történt. Sőt kőst második nap- mint tegnap. Már dött a kivonulás, a helyi vasut vo- akadatlanul száll- gy a delutáni órak- naradtúresen. Piros erdő zöld lombjai hangzott, roptak a ot. Vidám mulat-á gőd késő estig. Ez az t, melyet nem rendez tartani, mert a mi tság közben is meg t. Pompás tavasz iek, melynek sikere g fontmarad a mu-

mérközése. Ér- sárnap d. u. 4 és 5 szertében. Ben e- z e z y Árpád vivó- sségüket az egybe- zömét katonai-tisz- kemezey Árpád, az volt, a kudarcot gadatlanlagnyn, s igen ügyes vivó- s e pályán, de ma t. Benedek Gyulával, errel, Benedek mind- errel legyőzte Kúke- sáná, mint vitör-vi- nesteri vágásoknál Benedek s az ifju en volt elösmerni et, a mi különben jabbnak az öre- szonnal jár. — Ugy mérközések foly- Samu és Benedek

r fogyott el a s mar az városunk- k napját az erdőn sifulásig meglik a s boldog az, a ki t. Tegnap delután is

nagyszámu közönség fodult meg a vigadóban, a mit már maga az is bizonyít, hogy nem kevesebb, mint 167 hordó sör fogyott el delutántól estig. Hogy hány berugott ember volt a nagyerdőn, arról nem szól a krónika.

* Pünköszt csendélet. Régen folyt le a pünköszt ünnep olyan szép csendben, mint az idén. A rendőrségnek alig volt egy kis dolga. Egy valamire való verekedésen kívül, még a nádpálcát sem kellett használni a legénységnek. Ez a verekedés bent az erdőben volt, a hol egyik legény leütötte a másikat, úgy hogy eszméletlenül terült el a földön. A vizsgálat most folyik ez ügyben.

* Lopás. Tóth Istvának csizmája volt, míg ellenben Hegedűs Istvánnak nem volt. Hegedűs István nem nyugodott bele a változhatlan sorsba s elopta a Tóth István csizmáját. Tóth István megint abba nem egyezett bele, hogy Hegedűs Istvánnal ilyen könnyű szerrel jusson csizmához, feladta a rendőrségnek, a mely ezután áttette az ügyet a kir. ügyészhez.

* Temető háborítók. Varga I. iparostanoz társával együtt ott csatangolt a hatvanuzcai temetőben, a hol éretlen tréfából össze rombolták a sirhantokat, sőt még a sírköveket is megconkították itt-ott. A rendőrség megbüntette a temető-háborítókat.

* A Telegdi-fördő kázan tisztítás miatt néhány napig zárva van.

* Lakóházak tervezetét jutányosan felvállal egy építészirajzoló. — Bövebbet lapunk kiadói-hivatalában.

* Lélekemelő ünnepély folyt le a budapesti első leányhazasítói egyesület új palotájában a folyó hó első napjaiban. A zárkóvet tették le azon épülethez, melyet az egyesület a Teréz-körúton, három utcára néző homlokzattal emeltetett. Az egyesület előkelő állását és kipróbált közhasznú voltát eléggé bizonyítja az a körülmény, hogy az ünnepélyen a székes főváros vezérferfiái: Gerlóczy Károly és Márkus József polgármesterek, a Lipót- és Erzsébet-város országgyűlési képviselői: Mezei Mór és dr. Morzsányi Károly számos más kitűnőséggel együtt megjelentek. Az ünnepélyt dr. Reich József igazgató nyitotta meg, kinek bevezető szavai után küldöttség hozta a terembe Schwartz Ármin elnököt s dr. Wittmann Mór tartott az egyesület 31 évi, folyton erősödő működéséről felelet érdekes beszédet. Az emberszerzetet nemes érzelme a legerősebb védbástya a század végének fenyegető rémei, a szocializmus és anarchizmus ellen. Az első budapesti leányhazasítói egyesület nemes czél szolgálatában, a boldogság terjesztésében futotta meg eddigi pályáját s gazdag mulnja kezeskedni fog egy még szebb jövőért. Az ünnepi beszéd után beillesztették a Róna József szobrász által készített művészi zárkóvet az épületbe s ekkor általános nagy érdeklődés közt a székes főváros polgármestere, Gerlóczy Károly kir. tanácsos emelt szót. A polgármester közönettel mondott az egyesületnek a főváros nevében ezen kiváló közhasznú intézet létesítéséért, a melynek párját nem leljük a hazában. A közszolgálatban eltöltött hosszúság és sokoldalú tevékenységének emlékei közt örömmel őriz egy kis emléket, azt t. i. hogy ő volt, — a ki 30 évvel ezelőtt, — mint Pest város hatásvizsgálója a debreczeni leányhazasítói egyesület alapozásánál, a budapesti leányhazasítói egyesület alapszabálytervezetét felülvizsgálta és a város hatóságának jóváhagyását végett előterjesztette. Örömmel emlékszik erre, mert az akkor elvetett mag kikelt, az őzsemei előtt nőtt a fa nagygyá, árszította jótékony gyümölcsöt ezekre és ezekre. — Az egyesület saját ereje, saját munkássága által évtizedről-évtizedre nagyobb sikereket ért s ma jól esik szólnak katasztrofálni, hogy melegekedéssel tekinthetnek vissza az egyesületi a megfutott pályára s ama nagy közgazdasági missióra, a melyet az egyesület betöltött s betölteni a jövőben is hivatta van. A polgármester szavai általános lelkesedést keltettek. Reich József közönettel mondván ugy Gerlóczy polgármester urnak, mint a többi jelen volt előkelőségnek a szives megjelenésért, a minden tekintetben sikerült szép ünnepély véget ért. Az egyesület, mely első volt a magyar hazában, mely a kölcsönösség elvén alapult, igen szilárd helyzetnek örvend s az elnökség és igazgatóság köszönetet érdemel működéséért. Az egyesület a nagy közönség figyelmét is a legnagyobb mértékben megérdemli. (205).

* A vörös-kereszt-egylet hajduvármegyei választmánya a következő jelentést intézte a központi igazgatóságához: Nagytekintetű központi igazgatóság! Alapszabályaink 28 §-a értelmében van szerencsénk jelenünket a nagytekintetű központi igazgatóság elé a következőkben terjesztani:

Az évi rendes közgyűlés tárgyai előkészítése céljából választmányi ülést 1893 évi április 19-én tartottunk. Évi rendes közgyűlésünk 1894 május 4-én volt. Az 1893 évi május hó 17-én tartott közgyűlésén választmányunk képviselőire Br Boda Gyuláné Ö Nagyságát és Dr. Varga Géza urat kértük fel; — kik is szívesek voltak a közgyűlésen megjelenni: választmányunkat képviselni. Vármegei választmányunk vagyona 1893 év végén 581 frt 93 kr tett.

Tisztelettel jelentjük, miszerint az Egyesületi fiók választmány elnöke Kiss György

a fiókegylet alakulása óta sok buzgósággal s lankadatlan tevékenységgel viselt állásáról sulyos betegsége következtében lemondván, helyébe az egyik — csegei fiókválasztmány elnökévé Csák Gyula ur választatott meg, ki már eddigi működése alatt is sokat tett arra, hogy a veres kereszt egylet ügye a fiók területéhez tartozó két községben hatalmas lendületet nyert.

Végül van szerencsénk a fiók egyleti választmányoknak hozzánk betérjesztett számadásait az azok felülvizsgálása folytán hozott határozatokkal s összesen 51 frt azaz ötvenegy frt kész pénzzel együtt mellékelten azon tiszteletteljes kérelemmel felterjeszteti: hogy az éves számadásokra, valamint vármegei választmányi pénztárnokunknak szintén csatolt mult évi felülvizsgált számadására vonatkozólag a jóváhagyást megadja, s arról bennünk kegyesen értesíteni sziveskedjék.

Vármegei választmányunk tiszti karának névsorát és folyó évi május hó 4-én tartott közgyűlésünk jegyzőkönyvének hiteles másolatát tisztelettel mellékeljük. Hazafias üdvözlettel,

Debreczen 1894 Május 4.
A magyar szeret korona országai veres kereszt egylete Hajdu-vármegei választmánya nevében: gróf Dégenfeld József, elnök. Medve Zoltán jegyző.

Debreczeni piros pántlikások Fiumében.

— A „Debreczen” eredeti táviratai. —

Ujabban ismét több távirati tudósítást vettünk a debreczeni daleylet fumei utjáról, Dr. Kőrössi Kálmán úrtól, a „Debreczeni Híradó” f. szerkesztőjétől. A táviratok meglehetősen elferdítve érkezek hozzánk; így történt, hogy s szombaton közölt tavratról Márk Endre helyett Madi Andort olvastunk ki, mint a ki a fumei üdvözölő küldöttség beszédére választott volna, — holott Márk Endre, a debreczeni daleylet elnöke, választott.

Ujabb távirati tudósításaink a következők:

Fiume, máj. 14. (Főadatott d. e. 9 óra 30 perczkor. Erkezett d. e. 11 óra 15 perczkor.) Fiuméba megérkezett a kitűzött pontos időben. Fogadtatásunk rendkívül meleg és szíves volt. A mint vonatunk a városon áthaladt, mindenütt üdvözöltek, fölhasant az „Éljen” s az „evviva”. A vasuti állomáson kétezer főnyi közönség várt reánk s az olasz és magyar városi banda, mely a mult nyáron Debreczenbe is eljött, a Rakóczi indulólag fogadott bennünket. Dalegyletünk a gymnásiumban szállásoltatott. A mint csoportosan, zászló alatt oda vonultunk, utánunk mindenütt fölhangzott a kiáltás: Éljen Debreczen! A város gyönyörűen föl van lobogozva; a hazák és a kikötő is lobogó-diszben pompáznak. Az idő a lehető leg-zsebb. A kormányzó palotáján hatalmas nemzeti színű lobogó leng, a város nemzeti színű és fumei színeket viselő zászlókkal van díszítve. Az elszállásolás után előkészítő közgyűlés volt; elnökke Lung György, alelnökké pedig Lengyel Imre és Siposs Antal választattak. 37 pályázó daleylet közül 30 jelentkezett a versenyre. A sorshuzás megjelöltén, a délelőtti 15 daleylet közül Debreczenhez a t o t t k i e l s ö n e k, mire a mieink örömmel mondták: „Másképp is elsőek leszünk!” — Midőn pedig a delutánra utolsó helyen Tordá a huzatott ki, szájról-szájra járt: „Nagy Debreczen kezd, kis Debreczen végzi!”

A jury tagjai — titkos szavazás után — a következők lettek: Ekel Gyula, Berghofer József, id. Ábrányi Kornél, Angyal Armand, Goll János, Ság József, Gáll Ferencz, Gobbi Alajos. — A gyűlés után hivatalos fogadtatás volt az Adamich-téren, hol Ciotta podeszta hazafias beszéddel üdvözölte a daleyleteket. Az üdvözölésre Lung György, az orsz daleytesület elnöke választott. Az egyszerű fumei olaszokból, a magyar dalünnep alkalmára ad hoc alakult énekkar, alkalmi kar-énekeket zengett, ez szintén mutatja az énnep politikai, illetve hazafias jelentőségét. Az új egyruhába öltöztetett városi zenekar erre Kőlcsey himnuszát játszotta el, a mit őtezer ember énekelte utána nagy lelkesedéssel. Az első versszakot az olaszok is magyarul énekeltek. Fokozódott a lelkesedés, midőn a Rác Károly zenekara kezdett el játszani. Hatalmas tapsvihár jutalmazta a szép játékot. A nagy-tér szűknek bizonyult a közönség befogadására. Este a város villanyfényben uszik, nagy tüzi játék; a városház tornyán langokból Fiume czimere, alatta langokból: sseparatum corpus regni Hungariae. Egész város népe a coison s étél, hol alig fér el. A debreczeni piros szalag láttára mindenütt fölhangzik az „Éljen Debreczen” kiáltás.

Fiume, máj. 14. (Főadatott d. u. 2 óra 16 perczkor; érkezett d. u. 5 óra 45 perczkor.) Ma d. e. folyt le a diszközgyűlés, melyen gróf Batthyány kormányzó elnököt s a maga és Fiume nevében emelkedett szellemű beszédben üdvözölte a dalosokat, mint mondá: „magyaros Isten hozottal! A tavozó Lung elnök jelentése után Márk Endre indítványára a közgyűlés örömmel fejezi ki a kormányzó diszelnöksége fellett s Lungnak köszönetet szavaz. A jury visszalépet tagjai helyére új tagok választatnak s a versenydíjak osztályozása a juryre bízatik.

A díjak gyönyörűek s akirakatokban tömegesen nézik. A dunántúli dalszövetség ügye nagy vitát keltett. A gyűlés után a Zichy-molon, földetlen helyen, először a debreczeni daleylet énekelte, általános figyelem, zajos taps és éljenzés mellett. Éneke kifogástalan volt s a közhangulat szerint az első júr vagy Debreczené, vagy a budai dalárdáé lesz. Dalegyletünk darabja sokkal nehezebb volt, de precíz előadása által diadala mégis teljes. Szatmár és Eger szintén nagyon tetszetek. A dalversenyen jelen volt a kormányzó nejevel együtt, valamint Ciotta podesta is. Delután az abbáziai temetőben nyugvó Zöld Mihály debreczen tanácsnok sírját a debreczeniek meglátogatták; korszorut nem levén szabad oda vinni, amagunkkal vitt rózsákat hintettük sírjára, a sir mellől pedig babérleveleket hoztunk emlékül. Maghatva távoztunk a derek debreczeni tisztviselő sírjától. Este a kormányzóal fenyés estély volt. Az 500 meghívott vendég közt Debreczenből jelen voltak: Márk Endre, Lengyel Imre, Komlóssy Arthur, Mácsay Sandor, Torday Gábor, Dr. Kőrössi Kálmán, Dr. Legányiné, Bernáth Flóra urölgyek stb. Bernáth Flóra urkölyg a grófnő kívánatára magyar dalokat énekelte s a fenyés tارسaság tapsokkal jutalmazta szép dalait. A hangulat a kormányzó és neje páratlan nyájassága következtében feszelen volt. Rác Károly zenekara ezen estélyen is játszott. A József főhercegnek tervezett szerená, az udvari gyász miatt, elmaradt, de a kormányzó palotája előtti szerená, melyben az összes daleyletek részt vettek, annál jobban sikerült. József főhercegnek az alkalmi emléklapba írt sorai nagy lelkesedést keltettek. Fiume szépsége és vendégszeretete elragadó.

Fiume, máj. 14. (Főlad. d. u. 3 óra 50 perczkor, érkezett d. u. 6 ó.) Ma d. e. folyt le a fumei daloskór zászlóavatási ünnepéle a Zichy-molon, hol tegnap a dalverseny kezdődött. Valóságos nemzeti ünnep volt ez; mindenki érezte, hogy a daloskór zászlójának felavatása nagy politikai és nemzeti jelentőséggel bír, mert a magyar nyelv itteni terjedésének és a magyar állameszme hódításának zászlója ez s ezt társadalmi uton kivívni a daleylet hivatása. Ez adta meg az énnep jelentőségét. Legalább 8-10.000 ember jelent meg az ünnepély színhelyen.

Midőn a kormányzó neje, mint zászlóanya, megjelent, viharos éljenzés hangzott föl. Előkelő fumei olasz és magyar leányok voltak a koszoru-leányok; tizenhat, fehérbe öltözött ifju leány, egy-egy ifju karján sorfalat állottak az emelvény körül, hol a zászló-anya ült. — A fumei zászló mellett a debreczeni és budai daleyletek zászlói lengtek kibontva. A debreczeni es fizeumi daleyletek előadva a himnuszot, Berghoffer mondott szép beszédet, kiemelvén a debreczeni daleylet nagylekű adományát a fumei zászlóra. Mig a zászlóanya a szalagot fölérősitette, az alatt a fumei daleylet előadta az új jelégét, melynek szövegét Dr. Kőrössi Kálmán, zenéjét pedig id. Ábrányi Kornél szerzette. Ez után bevették a szöveget. A podeszta Fiume nevében babrkoszorut tett a zászlóra. Debreczen nevében Márk Endre verte be a szöveget, buzditván a testvér fumei daleyletet. Magyar dal dicsőségére, előre! jelszóval, mialatt Debreczeni daleyletünk saját jelégét énekelte. Taps és éljenzés jutalmazta ezutal is Debreczen s mird-nütt rokonszenv környez bennünket. Ünnepély után az egész közönség diadal menetben vonult végig a városon, a városi zenekar által játszott magyar indulók mellett. A közönség lelkesülten éljenzett, az ablakokból kéndököt lobogtattak s az öröm könnyeit sirták. A kormányzó és neje palotájukerkélyéről nézték a menetet s a debreczeniek üdvözlettel kitüntető nyájassággal fogadták. Itt mindenki azt tartja, hogy e diadalmenet a magyar állameszme diadal-utja volt!

Fiume, máj. 15. (Főladatott 9 óra 20 perczkor; érkezett 11 óra 30 perczkor.) A mint a fumei zászlóavatási ünnepélyről zászlóink alatt hazafelé térünk, zeneződző kisértek daleyletünket szállásig. A fumei közönség óvá cziókkal halmoz el bennünket. D. u. a gyönyörű városi népkertben a városi hatóság ünnepélyt rendezett a daleyletek tiszteletére s gazdagon vendégelték meg a magyar dalosokat. Tengernyi nép tolongott a népkertben, hol megjelent a kormányzó és a podeszta is. A mint e őtünk elvonultak, da eyletünk sorfalat állott s jelégét énekelte, azután el n kelte. Minden este furulyázom sokáig: népdalt, kóta nélkül. Ily szöpen még alig énekel valamikor daleyletünk. A kormányzó barátságos cserlét tartott köztünk, elnökük elött köszönetét és nagy meglege desét nyilvánított ki. A dal után a fumei olaszok Márk Endrét vállalkira emeltek s evvívva huzozták sokáig. A kormányzó megjelensé mindenütt nagy lelkesedést keltett s pohárköszöntőket mondtak rá. A fumeiek hódoló tisztelettel környezik s azt mondják, hogy két év alatt tíz évi munkát végezett a város érdekében. Ciotta podesta minden debreczenivel kezelt fogott, mondván: „Éljen Debreczen!” Polgármesterünk sürgöny-vaszáról örömmel emlékezett meg. Az esteli összelőadás igen sikerült, harminczhét dalardával, ezere felüli dalossal. Az előadott darabok hatása leirhatatlan. A korzón néparadat tolongott, a város fényárban uszott, a térségeken tüzi játék; az Adria tarsaság hajói lampionokkal díszítve. A város nem sajnálja az ad szatós, a megzavazott 15.000 frton felül, mint ha-lom, uár

10.000 frton költöttek. A debreczeniek után mindenütt hangzik: „Éljen Debreczen!” A debreczeni szives fogadtatást folyton emlegetik, mondván, hogy azt nem lehet viszonozni.

Fiume, máj. 15. (Főlad. d. e. 11 óra 20 perczkor, érkezett d. u. 12 óra 35 perczkor.)

Az egyesületi aranyérmét a budai dalárda az első csoport első díját, a kormányzó ajándékát, mely legszebb tárgy, egyhangulag a debreczeni daleylet, a 2-ik csoport első díját az egri dalárda nyerte. A jury ítélete szerint a debreczeni daleylet éneket jellemzi a művészeti öntudat, biztonság, felfogás és értelmezésben kifogástalan tisztaság, harmónikus egybeolvadás, hangok vétele és kezelése kiváló, árnyalata harmonikus, biztos megmaradás a hangnembben, temperamentumos hullámzás az időmértékben. Ily dicsőretet egy daleylet se nyert. A kormányzó hazafias beszéddel rekesztette be a zárulást. Kis Debreczen (Torda) diszközkeletet nyert. Este 11 órakor mindazok, kik Velenczébe nem mennek, haza indulunk.

Irodalom és művészet.

Megrendelési felhívás, Tompa Mihály összes költeményeinek nagy képes diszkizadására.

Nekem, alólírott kiadónak, jutott az a kiváló szerencse, hogy nagy költőink: Petőfi, Vörösmarty, Tompa és Garai szellemi kincseit adhassam a nemzet kezébe, hogy azokat élvezhesse és megőrizhesse.

Az én fáradozásom gyümölcse, hogy Petőfinék, nemzetünk büszkeségének, összes költeményei oly sok példányban vannak elterjedve hazánkban, hogy Vörösmartynak, irodalmunk ez örök fénylő csillagának, összes művei teljes kiadásban napvilágot láttak és hogy Tompának, hazánk egyik lángelméjű költőjének, renek művei is az én révémen jutottak a közönség asztalára.

Tompának, a hamisítatlan országos leghivatottabb tolmácsának dalai édesen folytak, regéi elragadóak és minden szava rávail a költő nagy lelkére, melyből fakadt, ép azért megragadja és fogva tartja az olvasó szívét. Belemarkol a lant hurjaiba, hogy a hazafi tőp, mla bánatát sirja el rajta és beleringatják a fájdalom akkorok minden hazafi lelkét a sőtét idők főséges gyászába.

„Virágregék” czimen ismert gyöngyeinek párja alig akad az egész művelt világirodalomban.

Hogy nemzetünk e jelesének remekei méltó díszben és megérdemelt elterjedésben részesüljenek, elhatároztam, hogy teljes új képes diszkizadásban adom ki.

Nem kiméltem semmi áldozatot, hogy nemzetünk e nagy költőjének művei méltó díszben jelenhessenek meg; — és hogy minden magyar család asztalát ékesíthessék, füzeteinkénti való kiadást rendezek belőlök, ez által akarom lehetővé tenni, hogy minden hazafi lassankint és megerősítés nélkül szerzhesse meg.

Tompa összes költeményeinek e nagy képes diszkizadásánál is barátainak: Arany-, Gyulai-, Lévy- és Szász Károlynak 1870. évben sajtó alá rendezett kiadását követtem.

A költő sikerült, élethű arcképen kívül e kiadást körülbelül 350 szép kiviteli, a szöveghez tartozó kép, kezdőbetű és zardiszítés fogja ékesíteni.

Ez a diszkizadás körülbelül huszonöt 4-4 ivnyi negyedrétű, vastag, fehér velin-papiron nyomott füzetben fog megjelenni.

Egy-egy füzet ára 40 krajczár.

Megrendelhető minden könyvkereskedőnél és könyvárusnál.

A rendelők ott vehetik át füzeteiket, a hol a megrendelés történt. Méhner Vilmos, könyvkiadó.

TÖRVÉNYSZÉK.

Antiszemita izgatás. A katolikus nagygyűlés idejében a Magyar Állam azzai fenyegetődzött, hogy Szent Vincze estején országos tüntetést fognak a katolikusok a zsidók ellen. A főügyész a közlemény szerzője, Szemecze Lmil ellen hitefeleket ellen való izgatgatás miatt sajtópört indított, amelyet június 14-iken fog tárgyalni a budapesti esküdt-szék. A vádat Kuzska Miklós alügyész fogja képviselni.

Közgazdaság.

Salzburgi villamossági részvények. Mint lapunk hirdetési rovatában olvasható, a Carl Leitner-féle salzburgi bank-czég forgalomba hozta a salzburgi villamossági részvényeket, 208 frt árfoylam mellett, szabad kézi eladásra.

A központi villamossági társulat már 1887 óta fűttál Salzbürgban és eddig is kiváló sikerrel működött; eddig körülbelül 6400 izzó lámpát állított fel és további, körülbelül 1000 lámpa felállításra tervezetik; terve van véve, a színház közelében, a vállalat tulajdonát képező ház (hotel) felállítás is, körülbelül 100 vendégszobával, a földszinten pedig 15 bérhelyiséggel.

Az eddigi sikert fokozni fogja a hotel jövedelme valamint a világitási készülék fokozatos terjedése.

A nyújtott jövedelmazóségi emelkedés mellett a ézvények jegyében, illetve megjelene postai uton gyorsan eszkozlendő.

